

Norsk luftfart og luftsport 100 år! 1909 - 2009

Norsk Luftseiladsforening

5. mai 1909 ble Norsk Luftseiladsforening stiftet med formål "Å virke for luftseiladsens utvikling i vitenskapens, forsvarets, teknikkens og sportens tjeneste". Dette var starten på organisert norsk luftfart og luftsport!

Den nystartede foreningen kjøpte det som skulle bli det første norskeidde luftfartøy, gassballongen "Norge" som hadde sin første oppstigning fra Kontraskjæret i Oslo i februar 1910.

Løytnant Dons foretok den første flyging med et norskeidde aeroplan "Start" fra Gannestadjordet ved Horten til Øra ved Fredrikstad den 1. juni 1912.

Luftseiladsforeningen tok initiativet til og sto bak innsamling av midler til å kjøpe inn de første to flyene til Hærens flyvåpen "Gange Rolf" og "Njaal" høsten 1912.

Norsk Luftseiladsforening hadde sin storhetstid i 1925 da den organiserte og finansierte Roald Amundsens ekspedisjoner til Nordpolen med Dornier Wal flybåtene N24 og N25 og i 1926 med luftskipet "Norge". Luftseiladsforeningen sto som eier og operatør av luftskipet.

Norsk Aero Klubb

"Norge" ferden tæret sterkt på Luftseiladsforeningens krefter. Dette førte til splittelse mellom yngre og eldre krefter. 3. mai 1928 ble det stiftet en ny forening, Norsk Aero Klubb, med Roald Amundsen som den første formann.

Amundsen omkom bare en måned senere da han med flybåten Latham skulle forsøke å unnsette italieneren Umberto Nobile og hans mannskap som var savnet nord for Svalbard.

Norsk Luftseiladsforening og Norsk Aero Klubb ble sammensluttet til en forening in 1930.

NAK virksomhet dreide seg mer om å gjøre flygingen populær blant de brede lag av folket. Med introduksjon av glide- og seilflyging samt modellflyging ble begrepet luftsport relevant. Brødrene Arild og Viggo Widerøe bidro i trettiårene til å vekke ungdommens interesse for "flyvesaken". Sammen med NAK var de med på å arrangere flystevner rundt om i landet.

Det ble på trettitallet stiftet flere lokale flyklubber rundt om i landet. Under Ole Reistads ledelse ble NAK i 1937 omdannet til å bli et landsforbund for tilsluttede klubber.

Under krigen 1940 – 1945 ble NAKs virksomhet nedlagt. Forbundets ledere og sentrale personer flyktet landet. Mange fant veien til Canada hvor de utdannet seg som flygere og var sentrale under

stiftelsen av den norske Flyvåpen i 1944. NAKs formann Ole Reistad ble sjef for flyskolen i Toronto.

Under Bernt Balchens ledelse kom NAKs virksomhet i gang igjen etter krigen og på nyåret 1946 var de første seilflyene på vingen igjen, over Steinsfjorden.

NAK fikk overta tidligere militære Piper Cubs som ble fordelt til klubbene slik at flygingen kunne komme i gang igjen.

Aktiviteten med seilfly, modellfly og motorfly utviklet seg kraftig i etterkrigstiden og det ble stiftet en rekke nye klubber. Klubbene var sentrale i arbeidet med å gjøre det norske folk mer flybeviste.

Sivil fallskjermhopping ble forbudt i Norge etter krigen. Med Zacken Backer som pådriver ble det i 1963 igjen lov å hoppe fallsjerm, da i regi av NAK. Fallsjermporten utviklet seg raskt og interessen for å tilknytte seg idrettsbevegelsen ble en aktuell sak.

Norges Luftsportforbund

Norges Luftsportforbund ble stiftet 1. november 1971, med seksjoner for fallsjerm og seilflyging. og ble tatt opp som særforbund i Norges Idrettsforbund. De andre aktivitetene ble den gang ikke akseptert som idretter da de var motorisert.

Hanggliding kom som en ny idrett til Norge i 1975 organisert i NAK. og ble i 1980 tatt opp i NLF og NIF. I 1986 ble også paragliding tatt opp som ny idrett.

Ballongflyging, som hadde ligget nede noen år ble gjenopptatt som virksomhet i NAK i 1975. Mikroflyging som er den nyest aktiviteten ble organisert i NAK i 1986.

I 2000 ble motorflyging, modellflyging, mikroflyging og ballongflyging akseptert som idretter og tatt opp i NLF og NIF.

Norsk Aero Klubb og Norges Luftsportforbund ble i 2003 sammensluttet til ett forbund.

Norges Luftsportforbund har i dag 231 tilsluttede klubber over hele landet med til sammen vel 16.000 medlemmer

100 års jubileet skal markeres!

En jubileumskomiteé er i virksomhet og arbeider med planer for arrangementer både sentralt og lokalt ute i klubbene. Noen smakebiter:

Jubileumsfest for klubbenes delegater avholdes i forbindelse med Luftsportstinget i mars 2009.

Festmøte på selve stiftelsesdagen 5. mai 2009 i Oslo rådhus for samarbeidspartnere og representanter fra det offentlige Norge. Oslo kommune gir en mottakelse etter festmøtet. Det planlegges utstillinger og oppvisninger i tilknytning til festmøtet.

Storflystevne.

Det pågår drøftelse med Luftforsvaret om å få til et storflystevne på en dertil egnet flyplass med stor nasjonal og internasjonal deltakelse.

Lokale flydager - oppvisninger

Klubbene innbys til å være med på å markere jubileet med større eller mindre arrangementer på flest mulig flyplasser og flysteder over hele landet.

Jubileumsbok

Forbundets og norsk luftfart og luftsports 100 årige historie vil bli beskrevet i en bok med mye bilder og leseverdig tekst.

Forbundet vil være arrangør av EM i skala modellflyging og det planlegges en rekke andre konkurranser, arrangementer og utstillinger som vil være med på å markere jubileet.

Norges Luftsportsforbund påtar seg ansvaret for å markere norsk luftfarts- og luftsports 100 års jubileum! Blir du med?